

המפקד,

במהלך שיח פיקודי לציון עשרים שנים למלחמת לבנון השנייה עשויות לעלות שאלות ואתגרים. לפניך דוגמאות לשאלות ותשובות שיסייעו לך בהיערכות לשיחה עם פקודיך.

מה הביא לכרוץ מלחמת לבנון השנייה?

מלחמת לבנון השנייה פרצה ב-12 ביולי 2006, כאשר חוליית מחבלי חיזבאללה חדרה לשטח ישראל ותקפה רכב סיור של חיילי מילואים. במהלך התקיפה נהרגו שלושה חיילים ושניים נוספים, רס"ר (מיל") אהוד גולדווסר ורס"ל (מיל") אלדד רגב, נחטפו לשטח לבנון, כשבניסיונות החילוץ הראשוניים נהרגו חיילים נוספים. אירוע זה היווה את נקודת השיא לאחר שנים של התעצמות חיזבאללה בדרום לבנון מאז נסיגת צה"ל בשנת 2000, במהלכן צבר הארגון אמצעי לחימה בסיוע איראן וסוריה, העמיק את נוכחותו סמוך לגבול וביצע ניסיונות חוזרים ונשנים לפגוע באזרחים ובחיילים, מה שהוביל בסופו של דבר להחלטת ישראל לפתוח במערכה רחבה נגד ארגון הטרור.

כיצד הסתיימה מלחמת לבנון השנייה?

המלחמה נמשכה 34 ימים, ובמהלכה נהרגו 44 אזרחים ונפלו 121 חיילים. המלחמה הסתיימה ב-14 באוגוסט 2006 בעקבות החלטת 1701 של מועצת הביטחון של האו"ם, שכללה בין היתר את הדרישה לפירוק חיזבאללה מנשקו. צה"ל נסוג לקו הגבול הבינלאומי, אך גופות החטופים הושבו רק ביולי 2008. לאחר המלחמה נהנו תושבי הצפון משקט יחסי לתקופה ארוכה. במקביל, חיזבאללה הפר את החלטה 1701 ולא רק שלא התפרק מנשקו אלא התעצם בצורה משמעותית בסיוע איראן. במלחמת "התקומה" סיכל צה"ל רבות מהיכולות ומהתוכניות שבנה חיזבאללה לאורך השנים, ומאז מצויה הזירה הצפונית של מדינת ישראל בלחימה בעצימות משתנה.

כיצד ניתן לדבר כיום על הטמעת לקחי ועדת וינוגרד, כאשר אנו עדיין מצויים בעיצומם של תחקירי מלחמת "התקומה", וכאשר אירועי 7 באוקטובר המחישו כי חלק מהלקחים שהופקו בעבר לא הוטמעו באופן מספק?

לקחי מלחמת לבנון השנייה ודו"ח ועדת וינוגרד אינם שייכים רק לעבר, אלא מהווים חלק מתהליך מתמשך של למידה, הפקת לקחים ויישומם. אירועי 7 באוקטובר המחישו כי גם כאשר מופקים לקחים משמעותיים, אין די בעצם כתיבתם - נדרשת הטמעה עמוקה ומתמשכת בכל דרגי הפיקוד והעשייה הצבאית. דווקא משום שאנו מצויים בעיצומו של תהליך תחקור נוסף, יש חשיבות להסתכל על שני האירועים כחלק מרצף של למידה. עבור המפקדים, המשמעות היא לחזק תרבות צבאית של למידה ותחקור, ולממש את אחריותם המקצועית ביישום מתמיד של הלקחים - מתוך תחושת שליחות, דבקות במשימה ואמונה בצדקת הדרך.

לאחר מלחמת לבנון השנייה הוצג השקט בגבול הצפון כאחד מהישגיה המרכזיים של המלחמה. בדיעבד, דווקא בתקופת השקט הזו התעצם מעבר לגבול איום משמעותי. כיצד ניתן כיום להעריך את הישגי המלחמה לאור ההתפתחויות שהתרחשו מאז?

מלחמת לבנון השנייה הביאה לתקופה ממושכת של שקט בטחוני יחסי בגבול הצפון, שאפשרה לתושבי האזור לקיים שגרת חיים והעניקה למדינת ישראל תקופה של רגיעה בגבול הצפון. עם זאת, במבט לאחור ברור כי במקביל לשקט המשיך חיזבאללה להתעצם בסיוע איראן. מכאן שהערכת הישגיה של מלחמה חייבת להיות רחבה יותר מהשפעתה המיידית. עבור המפקדים, הלקח הוא שהרתעה אינה מצב קבוע אלא הישג שיש לשמר באמצעות מוכנות, דריכות, יוזמה מבצעית ודבקות במשימה, מתוך האחריות להגן על מדינת ישראל ואזרחיה.

לאחר מלחמת לבנון השנייה נמתחה ביקורת על תופעת "מפקדי הפלזמות" והודגשה חשיבותו ונחיצותו של הפיקוד מלפנים. מה השתנה בתחום זה בין המלחמה ההיא לבין הלחימה הנוכחית?

בלחימה הנוכחית בולטת נוכחותם של מפקדים בחזית המובילים את הכוח, לוחמים לצד חייליהם, ומקבלים החלטות מתוך מגע ישיר בקרבות פנים אל פנים עם האויב. עבור המפקדים, פיקוד מלפנים הוא ביטוי לאחריות, לרעות, לדבקות במשימה ולאמונה בצדקת הדרך. הקריאה 'אחרי!' מחזקת את אמון הלוחמים ואת רוח הלחימה שלהם, וכן את האמון של החברה הישראלית כולה במאמצי הכוחות לפעול למימוש ייעוד צה"ל בהגנת המדינה ואזרחיה.

מלחמת לבנון השנייה, לצד גילויי גבורה רבים, נחשפו גם מקרים שבהם כוחות לא חתרו למגע. האם ניתן לזהות שינוי בתופעה זו בלחימה כיום, ואם כן – מה עומד בבסיסו?

מלחמת לבנון השנייה התאפיינה במעשי גבורה רבים של לוחמים ומפקדים, אך גם העלתה מקרים שמהם הופקו לקחים באשר לחשיבות היוזמה והחתיירה למגע. הלחימה הנוכחית שינתה את שיטות הלחימה, את התפיסות המבצעיות ואת האופן שבו אנחנו פועלים, ומדגישה יוזמה, חתיירה למגע וסיכול איומים מתהווים - הן בדרג השטח, הן בדרג האסטרטגי.

מהי החשיבות שבציון עשרים שנים למלחמת לבנון השנייה, כאשר צה"ל נלחם כיום באותם מרחבים גאוגרפיים שבהם נלחם גם אז?

ציון עשרים שנים למלחמת לבנון השנייה הוא הזדמנות לחזק את מורשת הקרב כבסיס ללמידה, להפקת לקחים ולהעברת הניסיון המבצעי בין דורות של מפקדים ולוחמים. לצד זאת, זהו ביטוי למחויבותנו להנצחת הנופלים ולהוקרת פועלם, המחזקת את רוח היחידה, הרעות ותחושת השליחות. דווקא כאשר צה"ל פועל באותם מרחבים כיום, מתחדדת ההבנה כי אנו ממשיכים לפעול לעמידה במטרה הצודקת של הגנת מדינת ישראל ואזרחיה.

אחד מלקחי מלחמת לבנון השנייה עסק בהפעלת מערך המילואים, בכשירותו ובהכנתו למשימה. כיצד באו לידי ביטוי לקחים אלה בלחימה הנוכחית?

מלחמת לבנון השנייה חידדה את החשיבות של כשירות, אימון ומוכנות מערך המילואים, מתוך ההבנה כי הוא מרכיב מרכזי בכוחו של צה"ל בעת חירום. במלחמת "התקומה" הוכיחו משרתי המילואים את מקצועיותם, את מחויבותם ואת רוח ההתנדבות שלהם, ומערך המילואים כולו הוכיח כי הוא מהווה חלק מעוצמתנו ומיכולתנו לעמוד במשימות. עבור המפקדים, זהו ביטוי לחשיבות ההשקעה המתמשכת בכשירות הכוחות, גם בימי שגרה, לצד טיפוח ערכי השליחות, הרעות והאמונה בצדקת הדרך.